

УДК 349.2

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/549-550

Дмитро НЕКРАСОВ

здобувач вищої освіти ННІ права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції

Марина ЛОГІНОВА

викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЩОДО ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ОБІЙМАТИ ПЕВНІ ПОСАДИ АБО ЗАЙМАТИСЯ ПЕВНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ У СФЕРІ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА ОХОРОНИ ПРАЦІ

Регулювання правовідносин з охорони праці та захисту життя і здоров'я людини в процесі трудової діяльності є одним з ключових напрямів діяльності в демократичній правовій державі. Ця сфера має вирішальне значення для державної політики України, особливо сьогодні, в умовах збройної агресії Росії проти України, коли українські підприємства перебувають у суперечливій ситуації з точки зору охорони праці, навіть у довоєнний період, коли малі та середні підприємства ігнорували та не дотримувалися вимог з охорони праці та промислової безпеки. Це надзвичайно важливо, оскільки [1].

Тому у випадках недотримання встановлених законодавством норм з охорони праці мають вживатися заходи примусу, зокрема адміністративна відповідальність винних осіб.

Актуальні проблеми щодо позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю у сфері безпекового середовища охорони праці має дуже сучасний характер через збройну агресію на територію нашої держави.

Відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення [2] («КУпАП»), за порушення законодавства про охорону праці передбачена адміністративна відповідальність.

По-перше, за статтею 41 «Порушення вимог законодавства про охорону праці» а також за статтею 47 «Порушення прав держави на надра» статтею 57 «Порушення вимог щодо охорони надр» статтею 58 «Порушення правил і вимог геологічного вивчення надр» статтею 93 «Порушення вимог законодавства про охорону праці та інших нормативно-правових актів»; статтею 94 «Порушення вимог законодавства про порядок зберігання, використання та зважування вибухових речовин у промисловості алгоритмів та інших нормативно-правових актів»; та стаття 188-4 «Невиконання законних вимог центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці». Адміністративна відповідальність за ці правопорушення настає, якщо за юридичною природою правопорушення не тягне за собою кримінальної відповідальності (ст. 9 КУпАП).

Відповідно до статті 231 КУпАП, компетентним розглядати справи є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони праці (наразі це Державна служба України з питань праці). Ця стаття також встановлює перелік посадових осіб, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення від імені Держпраці. Насамперед ними є державні інспектори, а також:

- Державний головний інспектор, начальник інспекційного управління Держпраці та їх заступники;
- начальники управлінь Держпраці та їх заступники;
- керівники Держпраці та їх заступники.

Ефективність правозастосовчої діяльності щодо адміністративної відповідальності за порушення Закону про охорону праці також залежить від конструкції відповідних правових норм. На нашу думку, вдосконалення законодавства в основному стосується вдосконалення санкцій за порушення положень ч. 5 ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

При тлумаченні адміністративних стягнень, передбачених ч. 5 ст. 41 КУпАП, слід звернути увагу на те, що її положеннями передбачено лише одне адміністративне стягнення – штраф. Відповідно до статті 27 Кодексу України про адміністративні правопорушення, штраф – це грошове стягнення, що накладається на громадян, посадових осіб та юридичних осіб за адміністративні правопорушення у випадках і розмірах, передбачених цим Кодексом та іншими законами України. Частина 5 статті 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення передбачає накладення штрафів за порушення законодавства про охорону праці та інших нормативно-правових актів.

Однак, на нашу думку, лише накладення штрафів на порушників не відповідає складним реаліям нинішньої ситуації у сфері охорони праці в Україні. На нашу думку, до осіб, винних у повторному порушенні законодавства про охорону праці, мають застосовуватися інші санкції, передбачені ч. 5 ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення. У цьому випадку, по-перше, слід збільшити розмір штрафу, а по-друге, застосувати таку адміністративну санкцію, як позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Відповідно до вимог частини 5 статті 30 Кодексу України про адміністративні правопорушення, санкції особливої частини цього Кодексу (санкції частини статті 30) не застосовуються, якщо з урахуванням характеру вчиненого адміністративного правопорушення, особи винного та інших обставин справи суд визнає неможливим збереження за особою права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Відповідно до положень Особливої частини цього Кодексу (санкції статті) суд може позбавити особу права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк не менше шести місяців і не більше одного року. Однак, відповідно до частини 6 цієї ж статті, суд може позбавити особу права обіймати певні посади на строк до одного року, якщо це передбачено санкцією статті Особливої частини КУпАП (санкція частини статті). Таким чином, у першому випадку суд може застосувати таку санкцію залежно від характеру адміністративного правопорушення та інших обставин, тоді як у другому випадку суд повинен застосувати таку санкцію до правопорушника без жодних сумнівів.

Що стосується 172-7 та 172-9-1 то положення про позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю було визнано необхідним для забезпечення належної реалізації права громадян на охорону праці та безпеку життєдіяльності. Необхідно запровадити санкції. Такі санкції мають накладатися на працівників підприємств, установ та об'єднань незалежно від форм власності, а також на громадян як суб'єктів підприємницької діяльності, якщо вони протягом року повторно порушили вимоги Закону «Про охорону праці».

1. Бризгалов М. В., Курепін В. М. (2022). Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном. Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості. С. 13–14. URL : <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12064>.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X (2023). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/card2#Card> (Дата звернення 19.02.2024).

УДК 351.862.4

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/550-552

Іван НИКИТОВИЧ

здобувач освітнього рівня «бакалавр»
Поліського національного
університету, м. Житомир

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Вступ. Для реалізації завдань забезпечення безпеки всіх суб'єктів держава створює систему національної безпеки, спрямовану на захист прав і свобод людини й громадянина, прав і законних інтересів різних соціальних груп та суспільства, національних інтересів держави й народу від внутрішніх і зовнішніх загроз. До об'єктів національної безпеки відносять, зокрема, об'єкти критичної інфраструктури. На теперішній час Україна